Region Stockholm

20

Svar på skrivelse av Talla Alkurdi m. fl. (S) om vården för äldre under vårens pandemi

HSN 2020-1504

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Allmänmedicin
Marite Sandström

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-21

HSN 2020-1504

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse av Talla Alkurdi m. fl. (S) om vården för äldre under vårens pandemi

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden från Talla Alkurdi m.fl. (S) föreslås nämnden besluta om ett antal förslag om vården för äldre under vårens pandemi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I skrivelsen föreslår Socialdemokraterna hälso- och sjukvårdsnämnden att fatta följande beslut:

Att hälso- och sjukvårdsnämnden snarast ges en redogörelse över direktiven till granskningen av vården för äldre under pandemin.

Att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att utreda vilket antal patienter varje enskild läkare ansvarar för inom vårdval läkarinsatser på särskilda boenden.

Att hälso-och sjukvårdsförvaltningen utifrån ovanstående utredning tar fram förslag i syfte att begränsa antalet patienter per läkare.

Att yttranderätten för personalföreträdarna vid överläggningar i hälso- och sjukvårdsnämnden förtydligas.

Överväganden
Det som vi i Sverige vanligtvis kallar för äldreboenden är en form av individuellt, behovsprövat, särskilt boende för service och omvårdnad som kommunerna, enligt socialtjänstlag (2001-453)(SoL), ska inrätta för äldre människor som av olika anledningar inte klarar att bo kvar hemma.

Kommunen som huvudman är ansvarig för hälso- och sjukvård upp till och med sjuksköterskenivå – innebär att de ska planera så enskilda individer/patienter får de medicinska insatser som läkaren ordinerar.

Regionen är ansvarig för läkarinsatserna - innebär att bedöma och ordinera vilket kan ske både på plats eller digitalt. Vilket sätt som är det bästa sättet görs en bedömning utifrån varje enskilt fall. Viktigt är att säkerställa att det finns en mottagare för de ordinationer som läkaren ger oavsett tid på dygnet. Förvaltningen får signaler från vårdgivare som bedriver läkarinsatser att det blir vanligare med sjuskötersketeam som åker runt och som inte är stationerade på boendet under jourtid. Denna jourtid kan börja redan kl 14 och framåt.

Många som flyttar in och bor på särskilt boende för äldre (SÄBO) tillhör i dag de äldsta, sjukaste och sköraste i samhället. De som bor och vistas idag på särskilda boendena är individer och har olika och individuella behov av vård och omsorg samt medicinska insatser. Vilket innebär att bemanning av både sjuksköterskor och läkare inte går att fördela i något syfte att göra det rättvist. Förklaringen till detta är att den enskilde kan ha allt från nästan inga behov av medicinska insatser till väldigt många, en kan ha en sjukdom och någon annan har flera, hur ska beräkningen då ske om vårdtyngden är olika. Den enskilde som flyttar in på boendet väljer om de vill ha läkarorganisationen på boendet eller husläkaren.

Idag finns det servicehus där den enskilde får först ett beslut om bostad och sedan ett om vård och omsorgsinsatser i form av hemtjänst. En individ som har fått en diagnos med kognitiv svikt kan det innebära att hen är väldigt stabil i sina behov av medicinska insatser men har ett större behov av vård och omsorg.

Planering utav bemanning ansvarar våra godkända vårdgivare för. Däremot är det viktigt att vi har avvikelsesystem som kan ge oss goda signaler när det inte fungerar. Att det är två huvudmän som har uppdraget på de särskilda boendena kan ibland innebära vissa svårigheter t.ex. när det gäller gemensamma journaler och informationsöverföring. Som part i detta vårdområde så finns det också många möjligheter till dialog mellan de båda huvudmännen vid utveckling men också till dialog för att lösa problem-områden tillsammans med förvaltningen. Förvaltningen önskar att få signaler när det inte fungerar till fullo mellan kommunens vårdgivare och de som utför läkarinsatserna.

Fördelen med detta vårdområde är att det finns en annan huvudman som har en medicinskt ansvarig sjuksköterska som har till uppgift att:

- patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet
- det finns rutiner för att kontakta läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal vid behov
- patienten får den hälso- och sjukvård läkaren har bestämt
- rutinerna för läkemedelshantering är säkra
- besluten om delegering är patientsäkra patientjournaler förs
- anmälan görs till kommunal nämnd om en patient utsatts för allvarlig skada eller sjukdom i samband med vård och behandling eller utsatts för risk för det.

Vidare finns det idag ett budgetuppdrag inför 2021 innebärande att en genomlysning av läkarinsatserna på SÄBO ska göras och som syftar till att klargöra uppdraget ”Läkarinsatser i särskilt boende”, hur uppdraget ska se ut, hur det ska organiseras, hur det ska uppnå ett förbättrat och mer kvalificerat medicinskt omhändertagande o.s.v. Som underlag till detta uppdrag och kommande beslut kommer även Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) rapport finnas med och även de utvärderingar som Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har beslutat om: ”*Uppföljning av dödsfall kopplat till Covid-19 pandemin våren 2020. En journal-genomgång på särskilda boenden.*” och ” *Dödsfall på särskilda boenden under Covid-19 pandemin. Uppföljning via statistik från VAL databasen och Palliativregistret* ”.

Det förvaltningen kommer att ta med sig som erfarenhet under pandemin är att det har varit smidigare att ha kontakt med ett fåtal vårdgivare och detsamma kan antas för kommunens vårdgivare som har haft färre kontaktytor. För vårdvalet ”Läkarinsatser i särskilt boende för äldre” finns det idag nio utförare och antal vårdcentraler är det 230. Under pandemin har det varit lätt att sammankalla, närvaron har varit hög, lätt att föra dialog e.t.c.

En översyn av hälso- och sjukvård för de som bor och vistas på ett särskilt boende måste också inkludera kommunens hälso- och sjukvårdspersonal. En bra vård förutsätter både bra kompetens men också en god tillgänglighet från båda huvudmännens ansvarsområden.

Om att yttranderätten för personalföreträdarna vid överläggningar i hälso- och sjukvårdsnämnden bör förtydligas kan förvaltningen svara att enligt kommunallag (2017:725)(KL) har personalföreträdare rätt att delta vid nämndens överläggningar men inte i besluten (KL 7:15). Innebörden av bestämmelsen är att personalföreträdarna har rätt att yttra sig i nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att framställa förslag. De har inte heller rätt att anteckna sin

mening i protokollet. (Prop 2016/17:171 s. 345, 385f, Prop 1984/85:200 s. 31).

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-12-21

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2020-10-20

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Skrivelse om vården för äldre under vårens pandemi

Vi upprepade tillfällen har vi socialdemokrater krävt en särskild granskning av vården för äldre under pandemin. Vi har dessutom krävt att vårdprofessionen ska få vara mer delaktiga i styrningen av hälso- och sjukvården samt den politiska ledningen.

Det är av yttersta vikt att politiken får mer information om den granskning som nu sker av vården för äldre under pandemin. Trots det har varken direktiv eller underlag för de granskningar som pågår redovisats för hälso- och sjukvårdsnämnden. Vi vill därför att nämnden snarast ges information om direktiven till granskningarna samt en uppdatering kring det pågående arbetet.

Region Stockholm är idag den enda region som bedriver läkarinsatser på särskilda boenden som ett separat vårdval. Därtill har Region Stockholm infört en rad vårdval inom bland annat geriatriken, avancerad sjukvård i hemmet och den palliativa vården som medfört att många olika vårdgivare är inblandade i de svårt sjuka äldres vårdkedja. Hur en fragmentiserad vård med många olika vård- och omsorgsgivare påverkat arbetet mot smittspridningen är idag svårt att säga men erfarenheten sedan tidigare är att de många vårdvalen försvårar för en välfungerande samverkan.

Information har även framkommit att enskilda läkare inom vårdval läkarinsatser på särskilda boenden har ansvar för så många som 270 patienter på flera olika boenden. Detta kan leda till bristen i såväl behandling som patientkontakt. Regionen måste gå till botten med denna information eftersom det i dagsläget saknas uppföljning av antalet patienter per läkare. Det är orimligt att enskilda läkare ansvarar för ett så stort antal patienter, som dessutom är bland de allra sköraste. Vi menar att det måste tas fram ett regelverk som säkerställer begränsningar i antalet patienter per läkare inom läkarinsatser på särskilda boenden.

Socialdemokraterna anser att en nära samverkan mellan personalföreträdare och politiker är grundläggande för att kunna nå en gemensam bild av situationen inom vården samt för att kunna fatta så bra beslut som möjligt. Trots detta noterar vi att de fackliga företrädarnas synpunkter sällan

kommer hälso- och sjukvårdsnämndens ledarmöten till del. Mot bakgrund av detta föreslår vi att de fackliga representanternas yttranderätt på hälso- och sjukvårdsnämndens möten förtydligas, så att de fackliga representanterna även bjuds in till att sitta vid bordet och att deras synpunkter i betydligt högre utsträckning kommer hälso- och sjukvårdsnämnden till del.

Socialdemokraterna föreslår hälso-och sjukvårdsnämnden besluta

Att hälso-och sjukvårdsnämnden snarast ges en redogörelse över direktiven till granskningen av vården för äldre under pandemin.

Att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att utreda vilket antal patienter varje enskild läkare ansvarar för inom vårdval läkarinsatser på särskilda boenden.

Att hälso-och sjukvårdsförvaltningen utifrån ovanstående utredning tar fram förslag i syfte att begränsa antalet patienter per läkare.

Att yttranderätten för personalföreträdarna vid överläggningar i hälso- och sjukvårdsnämnden förtydligas.

Talla Alkurdi (S) mfl.